

Látások és láttatások – vizuális narráció Ottlik Géza *Iskola a határon* című regényében

Mosa Diána

Összehasonlító Irodalom- és Kultúratudományi Intézet, Eötvös Loránd Tudományegyetem

ELTE Eötvös József Collegium

mosadia@gmail.com

Kutatásomban két fő irányvonal rajzolódik ki: a beemelt képzművészeti alkotások és egyéb grafikus képek szerepének kimutatása és az elbeszélők egyes képszerűvé összeálló szakaszainak kiemelése és elemzése.

Előadásomban a *Las Meninas* mise en abyme voltát árnyalom: a regény és a festmény tartalmi összecsengéseit művészettörténeti megközelítésből elemzem. Vizsgálom a kép a képben és a regény a regényben szerkezetekből adódó rejtett hozadékokat; a *Las Meninas* háttérében megbúvó festménymásolatok *Metamorphoses*-illusztrációk, ez a tény egy strukturális (a másolás gesztusát kiemelő) és egy jelentéstani (a regénybeli átváltozás-történeteket megfigyelő) dimenzióban is megnyitja a regényről való diskurzust.

Az ekphrasztikus passzusokat a kettős narráció összetett kérdésköre felől közelítem meg: a kiemelések tisztán köthetők Bébéhez vagy Medvéhez, így a regény ezen árnyalataihoz is közelebb viszik az olvasót. Előadásomban kiemelten a trieszti öböl leírását tárgyalom, ahol a tekintet egyúttal a megfigyelőre is szegeződik.

Egy lehetséges képi olvasat jelentőségét kívánom megvilágítani, hiszen az *Iskolát* többek között látványvilágának ritmikája, a beékelődő képi szférák esztétikai és tartalmi árnyalatai és az ezekre való gyakori reflexiók teszik „botrányosan modernné”.